

на славяни извъ отвждъ Дунава и Сава: почти всѣко кѣтче на полуострова било заето отъ тѣхъ.

Въ басейна на рѣка Сава и по брѣга на Адрия, дълбоко навътре въ Албания, живѣли словѣни, наричани по-късно българи. Романскиятъ и трако-илирскиятъ народъ, който обитавалъ тамъ отъ старо време, или билъ из-тиканъ въ планинитѣ, или въ низинитѣ и се подчинилъ на славянитѣ. Туземцитѣ малко по малко се сливали съ последнитѣ и до сега още въ езика имъ сѣ останали явни следи отъ тоя процесъ. Гърцитѣ се отдалечили на островитѣ и по крайбрѣжието. Тѣхнитѣ градове навътре въ страната повечето опустѣли, жителитѣ имъ дирѣли и намирали прибѣжище въ краймор-скитѣ градове.

Скоро славянскитѣ преселници не искали да се задоволятъ само съ континента. Като се научили на мореплаване, тѣ предприемали грабежи въ открито море. На 641 год. славяни, навърно отъ Епиръ, слѣзли на италиянския брѣгъ при Сипонтъ и разграбили Апулия. Айонъ, херцогъ бене-вентски, падналъ въ борба съ тѣхъ⁴⁰. При императора Константина Пого-ната (658—685) славянски пирати на леки моноксили, които приличали на „еднодрѣвкитѣ“ на по-подирнитѣ черноморски казаки, плавали по Ионийско и Егейско морета, опустошавайки Епиръ, Ахайя, Тесалия, дори Цикладитѣ и брѣговетѣ на Мала-Азия. Единъ отъ най-старитѣ арабски лѣтописци (отъ втората половина на VII вѣкъ) споменува вече за руситѣ славяни, като за народъ добре познатъ на неговитѣ читатели.

Главната борба на славянитѣ съ византийцитѣ се съсрѣдоточила къмъ края на VII вѣкъ подъ стениитѣ на Солунъ. Най-голѣмото желание на македонскитѣ славяни било да подчинятъ на своята властъ тоя прекрасенъ, знаменитъ отъ старо време градъ. Първото несполучливо нападение тѣ извършили, както бѣ казано, при Маврикия. Втори пѣтъ се явили на 676 г. Презъ време на четвъртата обсада на Цариградъ отъ арабитѣ огромна маса македонски сагудати, дреговичи, бърсяци, тесалийски велегостичи и епирски войнички обиколили Солунъ откъмъ суша и море. Тѣ надошли заедно съ семействата и покѣщнината си, за да могатъ, следъ като превзематъ града, веднага да се заселятъ въ него; ала като не постигнали целта си, трѣбвало да се отдалечатъ. Две години по-късно славянитѣ за трети пѣтъ се разположили предъ вратитѣ на Солунъ, ала следъ 30 денонощия склонили ги съ подарѣци да отстъпятъ. Отъ 685—687 год. градътъ билъ обсажданъ за четвърти пѣтъ отъ сагудати, рунхини, дреговичи и стримонски славяни; велегостичитѣ тоя пѣтъ били на византийска страна. За поводъ на това последно нападение послужило убийството на Пребжда, княза на рунхинитѣ, който, наклеветенъ отъ гърцитѣ, по заповѣдъ на императора билъ осъденъ на смъртъ въ Цариградъ. Като не били въ състояние да превзематъ града, съюзницитѣ си отмѣщавали, извършвайки разбойнически нападения дори до Пропонтида⁴¹. Тогава императоръ Юстинианъ II Ринотметъ, за да спаси Солунъ, потеглилъ съ огромна войска за *Славиния*, както се наричала вече цѣлата страна отъ Адрия до Родопа. Това не било първа експедиция отъ тоя родъ. Още на 657 год. Константинъ II се отправилъ *хѣтѣ Σκλαβινίας*, заловилъ много плѣнници и подчинилъ страната поне номинално. На 687 год. Юстинианъ II въ своя походъ проникналъ до околноститѣ на Солунъ, ала не можалъ да влѣзе въ града, понеже стримонскитѣ славяни задрѣстили всички проходи съ засѣлки и повикали на помощъ съседитѣ си. Въ околноститѣ на града императорътъ сполучилъ, кое съ сила, кое съ преговори, да се помири съ славянитѣ, при което мнозина отъ тѣхъ били преселени отъ него въ малката областъ Опсиксионъ (*Obsequium*) въ Мала-Азия при Пропонтида. Византийцитѣ наричали тия колонисти слависиани (*Σκλαβισιανοί*); императоритѣ си създали